

Les 1: Recept voor succes

4 oktober

Deel I: Overzicht

Kerntekst: Jozua 1:7

Lezen: Deuteronomium 18:15-22; Jozua 1; Hebrëen 6:17-18; Efeziërs 6:10-18; Psalm 1:1-3; Romeinen 3:31.

Hoewel Mozes is gestorven, blijft de invloed van zijn leiderschap nog steeds hangen nu een nieuw tijdperk aanbreekt. Aan het begin van het boek dat zijn naam draagt, wordt Jozua door God aangemoedigd op Hem te vertrouwen. God spoort de nieuwe leider aan in Mozes' voetsporen te treden. De tijden zijn nieuw, maar de geboden en beloften blijven hetzelfde: oversteken, nemen, verdelen en dienen! De voorwaarde is dezelfde: gehoorzaamheid als reactie op Gods barmhartige bevrijdingsdaden in het verleden, gebaseerd op een vertrouwensrelatie met Hem. Het enige verschil zijn de individuen: er is een nieuwe generatie opgestaan. In zekere zin biedt het boek Jozua een nieuwe kans voor Gods volk vandaag, nu zij aan de oevers van het beloofde land staan.

Aan het begin van het boek zijn de belangrijkste vragen: Zal Israël deze nieuwe kans grijpen? Zullen ze het recept voor succes volgen dat de vorige generatie liet liggen?

De geschiedenis herhaalt zich vandaag. De kerk, onder leiding van Christus, de nieuwe Jozua, wordt opgeroepen Gods beloften te vervullen. Het patroon van het verbond blijft onveranderd: God geeft ons wat we zelf niet kunnen verkrijgen, en Hij wacht op onze gehoorzaamheid, die ons vertrouwen in zijn liefde, wijsheid en macht uitdrukt. De vraag blijft: zal onze generatie vertrouwen op het vermogen van God om zijn plan door te zetten 'tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus?'¹ Terwijl de huidige generatie aan de grens van het hemelse Kanaän staat, klinkt de goddelijke oproep nog steeds krachtig: 'Wees vastberaden en standvastig.'²

Deel II: Commentaar

Geestelijk leiderschap

De aanstelling van Jozua als vervanger van Mozes vindt plaats direct na de pijnlijke herinnering aan Mozes' verkeerde beslissing in de woestijn van Sin, waardoor de grote leider Kanaän niet kon binnengaan.³ In de bredere context is deze gebeurtenis nauw verbonden met het verzoek van de dochters van Selofchad.⁴ Als onderdeel van de eerste generatie was Selofchad gedoemd te sterven in de woestijn vanwege ongeloof en rebellie. Nu Aäron al overleden was en Mozes zijn einde naderde, bidt de bejaarde leider om een opvolger. Zijn gebed en Gods antwoord, bepalen Jozua's toekomstige leiderschapsrol. Zijn rol zou overwegend militair zijn, zoals geïmpliceerd in de uitdrukking 'ga voor ons uit.'⁵ Zijn militaire bekwaamheid is inderdaad al duidelijk zichtbaar in Exodus 17:9-14, waar hij de Israëlieten aanvoert tegen de legers van Amalek. Deze veldtocht laat zien hoe Jozua door de Heer werd voorbereid, lang vóór zijn daadwerkelijke aanstelling. In Gods antwoord aan Mozes wordt Jozua beschreven als een man vervuld van de Geest (*ruach*).⁶ Zo'n beoordeling door Hem die het hart kent, is veelzeggend. In het Oude Testament kan het Hebreeuwse woord *ruach* onder andere een

¹ Filippenzen 1:6

² Jozua 1:6

³ Numeri 20:9-12

⁴ Numeri 27:1-12

⁵ 1 Samuel 8:20

⁶ Numeri 27:18

onpersoonlijke wind, menselijke adem, gezindheid of geest aanduiden. Het kan ook verwijzen naar de goddelijke Agent die sinds de schepping actief betrokken is bij wereldse zaken.⁷ De aanwezigheid van de heilige Geest in de Pentateuch wordt onthuld door drie manifestaties: wijsheid, profetie en leiderschap. Jozef is de eerste persoon die wordt geïdentificeerd als iemand die de Geest van God heeft.⁸ Alle drie aspecten zijn duidelijk zichtbaar in zijn leven: als profeet ontvangt hij dromen; als wijze man interpreteert hij de droom van farao; en als leider bedenkt hij een plan om niet alleen zijn volk te redden, maar ook andere volken die door de hongersnood getroffen zijn.

In Jozua's bediening zullen wijsheid, profetie en leiderschap ook samenkomen. Hij is vervuld van 'de geest van wijsheid' (*ruach hokhmah*).⁹ Bovendien behoort hij tot de 70 oudsten die de Geest ontvangen om te profeteren.¹⁰ Ten slotte wordt hij in Numeri 27:18 door God aangesteld als leider in wie de Geest woont.

Ondanks de opmerkelijke vaardigheden die Jozua in de loop der jaren ontwikkelde in dienst van Mozes, wordt zijn leiderschap gedefinieerd in geestelijke termen. Alleen geestelijk leiderschap is zinvol in de context van geestelijke strijd. Uiteindelijk behoorden de gevechten waartoe Jozua werd geroepen, God toe, niet hem of Israël.

Het patroon van het verbond: zegen, belofte en gehoorzaamheid

Vanaf de eerste dialoog van God met de mensheid is het patroon van het verbond duidelijk: God zegent voordat Hij geboden geeft.¹¹ In verschillende daaropvolgende verbonden wordt goddelijke zegen gemanifesteerd door Gods beloften van bevrijding, nageslacht en land. Toen God bijvoorbeeld Noach riep om de ark te bouwen, toonde dit zijn toewijding om de mensheid een middel tot redding te bieden. Noach ontving pas specifiekere geboden na de grote bevrijding van degenen in de ark. Evenzo gehoorzaamde Abraham Gods instructie om zijn vaderland te verlaten pas nadat hij Gods beloofde zegeningen had gehoord.¹² Het Mozaïsche verbond volgt een soortgelijk patroon, aangezien God het volk herinnerde aan wat Hij voor Israël had gedaan voordat Hij de Tien Geboden gaf in Exodus 20. Ten slotte beloofde God, in Davids verlangen om een huis voor de Heer in Jeruzalem te bouwen, in plaats daarvan een huis voor David te bouwen.¹³ In het nieuwe verbond legt God zijn wet in de harten van zijn volk, zodat zij Hem vrijwillig kunnen gehoorzamen.¹⁴

Daarom is elke legalistische visie op de wet van God niet in lijn met de bijbelse visie op gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid is altijd een menselijke reactie op het goddelijke initiatief om Gods volk te zegenen. Verlossing was en is nooit afhankelijk van menselijke prestaties, en zal ook nooit afhankelijk zijn van menselijke prestaties. Zo'n legalistische visie op de wet van het Oude Testament verdraait het ware doel ervan. Roy Gane stelt terecht: 'Als we onze verwaarlozing van de bijbelse wet overwinnen, leidt dat dan niet tot legalisme? Niet als we het doel van Gods wet begrijpen. Het is een norm voor handelen en denken in harmonie met Gods karakter van liefde. Het is niet, kan niet, en was nooit bedoeld als middel tot verlossing. Goed doen kan ons nooit verlossen van onze sterfelijkheid of vroegere zonden. Alleen Gods genade door Christus' offer, ontvangen door geloof, kan dat. Gods geboden zijn voor mensen die al verlost zijn.'¹⁵

⁷ Genesis 1:2

⁸ Genesis 41:38

⁹ Deuteronomium 34:9

¹⁰ Numeri 11:16-30

¹¹ Genesis 1:28

¹² Genesis 12:1-3

¹³ 2 Samuel 7:27

¹⁴ Jeremia 31:33

¹⁵ Roy Gane, *Leviticus, Numbers: The NIV Application Commentary* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2004), blz. 310

Wet en wijsheid

De wijsheidsliteratuur in het Oude Testament, die bestaat uit de boeken Job, Spreuken en Prediker, plus enkele psalmen, onderzoekt twee prominente thema's: schepping en wet. Deze boeken laten zien hoe schepping en wet van invloed zouden moeten zijn op de manier waarop gelovigen zich tot God en tot elkaar verhouden. Er bestaat in feite een nauwe relatie tussen wet en wijsheid. Deze relatie is al duidelijk zichtbaar in Deuteronomium 4:6: 'Leef ze strikt na, dan toont u wijsheid en inzicht. Alle volken die dat zien en van deze wetten horen, zullen zeggen: "Wat is dat grote volk wijs en verstandig!"' De grootheid van Israël zou niet gevonden worden in rijkdom en militaire macht, maar in wijsheid die voortvloeit uit de trouwe naleving van Gods geboden. Uiteraard zouden succes en voorspoed volgen. Zulk succes en voorspoed zijn te zien in de resultaten van Salomo's verzoek om wijsheid.¹⁶ Wijsheid, die door God gestuurde kennis is, schenkt ons het vermogen goed te leven in de context van ontzag voor de HEER door gehoorzaam te zijn aan zijn wil en in harmonie te leven met onze medemens en de natuur. De dwaas, in opstand tegen Gods geschapen orde, is Hem ongehoorzaam, terwijl de wijze chaos verwerpt en Gods wil omarmt in een leven van gehoorzaamheid. De gevolgen van deze keuze worden gedetailleerd beschreven in de wijsheidsliteratuur van de Bijbel, die ook ingaat op de uitzonderingen en absurditeiten die ons bestaan onder de zon vaak kenmerken.¹⁷

Hetzelfde principe vinden we terug in Jozua 1, waar de leider, die de hele natie belichaamt, wordt opgeroepen de hele wet ijverig te gehoorzamen. Israël kan de weg van de wijsheid kiezen en de voordelen ervan ervaren. Om dat te doen, moeten Jozua en de Israëlieten echter 'vastberaden en standvastig' zijn.¹⁸ Dezelfde twee geboden waren al door Mozes gebruikt om zowel de Israëlieten als zijn opvolger te bemoedigen.¹⁹ Later zou Jozua het volk met dezelfde woorden aanspreken.²⁰ Maar waarom? Gehoorzaamheid vereist vertrouwen, en in de context van onze menselijke natuur vereist vertrouwen vaak kracht en moed. Nogmaals, gehoorzaamheid is geen transactie waarbij we winnen of verliezen, afhankelijk van wat we aanbieden. Gehoorzaamheid is een uiting van menselijk vertrouwen in Gods weg. Het is geworteld in een relatie met de levende God. Het houdt in dat je jezelf verloochent, je kruis opneemt en Jezus' offerstappen volgt.²¹ Deze toewijding is niet voor bangeriken.

Deel III: Toepassing

Leiderschap

1. Er zijn verschillende leiderschapsmodellen, zoals het charismatische model, het transformationele model en het model van de dienende leider. Al deze leiderschapsprofielen zijn terug te vinden in de Bijbel. Het kenmerk van succesvolle leiders in bijbelse termen is echter hun geestelijke bekwaamheid. Begin met Jozua en bespreek de kwaliteiten van een geestelijk leider in het leven van de volgende personages:
 - A. Jozua
 - B. Abraham
 - C. Debora

¹⁶ 1 Koningen 3:13

¹⁷ Zie Job en Prediker

¹⁸ Jozua 1:7

¹⁹ Deuteronomium 31:6-7

²⁰ Jozua 10:25

²¹ Lucas 9:23

- D. David
 - E. Ester
 - F. Petrus
 - G. Paulus
2. Hoe zou je een huidige geestelijke leider typeren?
 3. De leiders uit vraag 1 van dit gedeelte toonden ook verantwoordelijkheid buiten de geestelijke werkelijkheid. Is het mogelijk een geestelijk leider te zijn binnen een 'seculiere' leidersrol? Waarom wel/niet? Zo ja, hoe dan?

Vertrouwen op Gods beloften

Het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten ontstond als een beweging gebaseerd op de belofte van Jezus' tweede komst, zoals de naam van de kerk aangeeft. De goddelijke rust die aan Israël beloofd werd in het boek Jozua werd pas bereikt in Salomo's tijd, eeuwen na de eerste verovering. Maar zelfs deze rust was tijdelijk. In Hebrëen 11:13 lezen we dat de voorbeeldige gelovigen niet ontvingen wat beloofd was. Ondanks vragen over het ogenschijnlijke wegblijven van Jezus, is de ervaring van Gods volk door de geschiedenis heen er een van een voortdurende mars naar de beloften.

Denk hier eens over na: Hoe kunnen de voorbeelden van geloof in Hebrëen 11 jou bemoedigen als je verdergaat in de richting van de voltooiing van de gezegende hoop?

Geroepen om sterk en moedig te zijn

Bespreek met je groep hoe wij, als zevendedagsadventisten, geroepen zijn om sterk en moedig te zijn binnen de verschillende omgevingen waarin wij geroepen zijn ons geloof te beleven:

- A. Gezin
- B. Buurt
- C. School
- D. Werk

Les 2: Verrast door genade

11 oktober

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Hebreeën 11:31*

Lezen: *Jozua 2:1-21; Numeri 14:1-12; Hebreeën 11:31; Exodus 12:13; Jozua 9; Nehemia 7:25.*

Voor veel lezers wordt het boek Jozua vaak geassocieerd met oorlog, vernietiging en dood. Hoewel deze elementen in het boek aanwezig zijn, geven ze niet het hele verhaal weer. De vernietiging van de Kanaänieten vond pas plaats na een lange periode van genade.²² De gebeurtenissen van de Exodus dienden als een belangrijk getuigenis van Gods soevereiniteit en kunnen gezien worden als een laatste oproep voor de inwoners van Kanaän. De verhalen van Rachab en de Gibeonieten laten zien dat de meeste Kanaänieten zich bewust waren van wat God had gedaan, maar slechts enkelen reageerden gepast. In plaats van zich over te geven, kozen ze ervoor om weerstand te bieden, een echo van de mislukking van de Farao 40 jaar eerder.

Jozua is inderdaad een boek van genade en barmhartigheid. Deze week zien we hoe Gods genade zich manifesteerde in de levens van de Israëlieten en de Kanaänieten. Opnieuw is Israël klaar om het Beloofde Land binnen te gaan. God geeft hen een tweede kans. De dreiging die uitgaat van de capaciteiten van het Kanaänitische leger is niet veranderd. Wat wel veranderd is, is het geloof van deze tweede generatie Israëlieten. Wat de Kanaänieten betreft, laten de verhalen van Rachab en de Gibeonieten zien dat niet alles verloren is in het gedoemde land. Tegelijkertijd is hun geloof verre van volmaakt. Het geloof van het uitverkoren volk van God is echter ook verre van volmaakt. We kunnen belangrijke lessen leren voor onze geestelijke reis als we het geloof van Israël, Rachab en de Gibeonieten met elkaar vergelijken. De meest cruciale les, zoals we zullen zien, is dat we allemaal Gods verbazingwekkende genade nodig hebben.

Deel II: Commentaar

Het geloof van de tweede generatie

In Jozua 2:1 staat de tweede woestijn generatie van Israël voor hetzelfde dilemma als de eerste. De daaropvolgende inzet van de spionnen herinnert Israël eraan dat het land dat God hun geeft, eerst veroverd moet worden. Deze ironie was de reden achter de frustratie van de eerste woestijn generatie in Kades-Barnea;²³ namelijk dat het land een geschenk is, maar dat er een prijskaartje aan hangt om het te verwerven. Hoe kunnen deze schijnbaar tegengestelde ideeën van schenking en verovering met elkaar worden verzoend? Met andere woorden, hoe kan een geschenk – dat per definitie gratis is – de ontvanger ook iets kosten? Met andere woorden: als het land een geschenk is, waarom moet Israël het dan door verovering verwerven?

Geloof, dat beter begrepen kan worden als vertrouwen, staat hier echt centraal. In de relatie met zijn schepselen laat God altijd ruimte voor vertrouwen. In zekere zin is vertrouwen de kern geweest sinds de zondeval in de Hof van Eden. Is dat niet hetzelfde in de menselijke sfeer? Er kan geen echte relatie zijn zonder vertrouwen. Als de Israëlieten op God hadden vertrouwd, zouden ze de Kanaänieten met bovennatuurlijke middelen hebben verdreven.²⁴ Het gebrek aan vertrouwen dat de vorige generatie toonde, wordt door God expliciet aangegeven als de reden voor hun falen wanneer Hij Mozes vraagt:

²² Genesis 15:16

²³ Numeri 13-14

²⁴ Exodus 23:28

‘Hoe lang zal dit volk Mij nog afwijzen? Hoe lang nog zal het weigeren op Mij te vertrouwen, ondanks alle wonderen die Ik verricht heb?’²⁵

Veertig jaar zijn verstreken en een nieuwe generatie komt op. Voor de jongste onder hen zijn de recente militaire overwinningen op Og en Sichon en de wonderbaarlijke redding van hun leven tijdens de omzwervingen in de woestijn slechts herinneringen aan een relatief ver verleden. Op dit punt bevindt Israël zich opnieuw op een kruispunt, met hetzelfde probleem: geen vertrouwen, geen land.

In het verhaal worden twee verspieters gestuurd in plaats van twaalf. Er lijkt geen specifieke reden te zijn voor deze verandering, maar het zou verband kunnen houden met de episode van Kades-Barnea, waarin twee verspieters de confrontatie moesten aangaan met de ongelovige tien. Hoewel er enkele overeenkomsten zijn tussen de twee verslagen van de spionnen, zijn de verschillen nog opvallender. Ten eerste leveren de twee spionnen geen enkel bewijs dat het land deze keer goed is. Ten tweede wordt er geen melding gemaakt van een uitgebreide zoektocht in het land. Ten derde besteden ze meer tijd aan verstoppertje dan aan spioneren. Ten slotte is er geen verslag over het land met betrekking tot de algemene kenmerken ervan of de uitdagingen bij het onderwerpen ervan. De spionnen stellen simpelweg: ‘De HEER heeft ons het hele land in handen gegeven, de inwoners sidderen voor ons.’²⁶ Wat geeft hen zoveel vertrouwen? Het enige wat ze hebben, is Rachabs geruststelling. De spionnen herhalen in wezen aan Jozua wat Rachab hun vertelde: ‘’Ik weet,’ zei ze tegen hen, ‘dat de HEER dit land aan jullie heeft gegeven. Wij zijn doodsbang voor jullie. Alle inwoners van dit land sidderen.’’²⁷ Rachabs woorden weerspiegelen op hun beurt de woorden van Jozua en Kaleb in Numeri 14:8: ‘Als de HEER ons goedgezind is, zal Hij ons erheen brengen en het ons geven.’

De eerste generatie had geen vertrouwen, ondanks wat ze hadden gezien. Deze nieuwe generatie vertrouwt echter op basis van wat ze van een prostituee hoorden. ‘De sleutelfiguur in hun ontsnapping en hun kennis van het land en zijn bewoners is de hoer Rachab... Zij is zowel redder als orakel.’²⁸ Deze dynamiek geeft aan dat 40 jaar in de woestijn de Israëlieten de krachtigste vaardigheid bijbracht die ze konden ontwikkelen: vertrouwen op de HEER. Deze vaardigheid zou hen onoverwinnelijk maken voor hun meest geduchte vijanden.

Het geloof van Rachab en de Gibeonieten

Geloofselementen	Rachab	Gibeonieten
Basis	Horen	Horen
Middel	Leugen	Leugen
Doel	Gespaard blijven	Gespaard blijven
Onmiddellijke resultaten	Bevrijding	Bevrijding
Lange termijn resultaten	Inwonerschap	Onderworpenheid

Zoals de bovenstaande tabel aangeeft, is de eerste parallel tussen Rachab en de Gibeonieten dat hun geloof gebaseerd is op wat ze gehoord hebben. Het horen over Gods daden in het verleden ten behoeve van zijn volk is voldoende om in hen een positieve reactie van overgave teweeg te brengen, terwijl de

²⁵ Numeri 14:11

²⁶ Jozua 2:24

²⁷ Jozua 2:9

²⁸ Phyllis A. Bird, “The Harlot as Heroine: Narrative Art and Social Presupposition in Three Old Testament Texts,” *Semeia* 46 (1989), blz. 127.

meeste van hun landgenoten er de voorkeur aan geven zich te verzetten. Op dit punt is hun geloof prijzenswaardig, in lijn met wat Jezus zegt in Johannes 20:29: ‘Gelukkig zijn zij die niet zien en toch geloven.’ De houding van Rachab en de Gibeonieten verschilt opmerkelijk van die van de eerste generatie in de woestijn, die ondanks wat ze zagen niet geloofde. Door wat ze hoorden, sloeg de angst hen om het hart.²⁹ Deze uitdrukking, een idioom voor ‘de moed verliezen’ of ‘bang zijn’, verwijst proleptisch naar de Kanaänieten in het lied van Mozes,³⁰ naar de Israëlieten onder invloed van de tien verspieters,³¹ naar de inwoners van het land en zijn koningen,³² en naar de ongehoorzame Israëlieten.³³ Bovendien laat Rachabs formulering zien dat ze de religieuze aard van de oorlog begrijpt.³⁴ Het werkwoord haram (‘volledig vernietigen’), dat in Rachabs toespraak voorkomt, duidt op een object of persoon die door God aan de vernietiging is gewijd. Het concept is buiten Israël bekend, zoals het gebruik ervan in extrabijbelse teksten aantoont.

De tweede parallel gaat over hoe Rachab en de Gibeonieten hun geloof toonden door middel van onconventionele middelen. Terwijl Rachab liegt om de verspieters te beschermen, liegen de Gibeonieten om hun leven te redden. Hoe dan ook, hun daden worden gemotiveerd door de zekerheid dat God zijn beloften aan Israël zal nakomen. Hoewel we moreel gezien niet veel van deze Kanaänieten kunnen verwachten, wordt de list van de Gibeonieten anders bekeken. Volgens de verteller handelden ze sluw (*armah*), vergelijkbaar met de Hebreeuwse term die gebruikt wordt om de slang in Genesis 3 te beschrijven. In tegenstelling tot Rachabs reactionaire leugen is hun plan weloverwogen en goed georkestreerd.

De derde parallel betreft hun motivatie. In beide gevallen proberen ze gespaard te blijven van de naderende ondergang. In deze eerste stappen is hun geloof egocentrisch en zoeken ze naar tijdelijke oplossingen voor hun probleem. In dit stadium kan hun geloof niet verder kijken dan de horizon. Het is gebaseerd op angst en niet op liefde.³⁵ Hier is geloof in zekere zin een overeenkomst. Het pragmatische aspect van dit geloof als overeenkomst blijkt uit hun gebruik van het woord *chesed*. In seculiere zin verwijst het vaak naar een soort transactie waarbij ‘degene die een *chesed*-daad ontvangt, reageert met een soortgelijke *chesed*-daad, of in ieder geval dat degene die *chesed* toont mag verwachten een gelijkwaardige handeling in ruil te krijgen.’³⁶

De vierde en vijfde parallel betreffen de uitkomst van hun beslissingen. Rachab krijgt de garantie dat zij en haar gezin gespaard zullen blijven. Net als bij de Israëlieten tijdens de laatste plaag moet er een teken worden aangebracht: een scharlaken koord dat uit een raam hangt, waarschijnlijk de plek waar Rachab de spionnen met een touw liet zakken. Haar bevrijding is echter uiteindelijk een goddelijke daad. Toen de muren van Jericho instortten, moet God het gedeelte waar haar huis stond, hebben bewaard. Aan de andere kant zijn de Gibeonieten vanaf nu onaantastbaar. Ze slagen erin de bescherming te verkrijgen die ze zochten, wanneer een coalitie van Kanaänitische koningen oprukt tegen Gibeon in Jozua 10. De verdediging van Gibeon ontketent een grootschalige militaire campagne waarbij vele steden worden verwoest. Uiteindelijk wordt het bedrieglijke plan van de Gibeonieten gebruikt om Gods doel met de verovering van het land te bevorderen. De resultaten op de lange termijn zijn echter nogal verschillend. Rachab werd een voorouder van de Messias en integreerde in Israël. De Gibeonieten assimileerden ook, maar als dienaren. Ze genieten blijvende bescherming,³⁷

²⁹ Jozua 2:11

³⁰ Exodus 15:15

³¹ Deuteronomium 1:28

³² Jozua 2:9; 5:1

³³ Jozua 7:5

³⁴ Jozua 2:10

³⁵ Jozua 2:9; 9:24

³⁶ Hans-Jürgen Zobel, “*חֶסֶד*,” *Theological Dictionary of the Old Testament* (Grand Rapids, MI; Cambridge, UK: Eerdmans, 1986), blz. 18.

³⁷ Vergelijk met 2 Samuel 21

maar de gevolgen van hun plan blijven bestaan. ‘Ze hadden het kleed van armoede aangedaan om te bedriegen, en dit zou voor altijd het kenmerk van hun dienstbaarheid zijn.’³⁸

Deel III: Toepassing

De wonderbaarlijke genade in ons leven

Het verhaal van Rachab en de Gibeonieten herinnert ons eraan dat de Israëlieten en Kanaänieten meer zijn dan alleen etnische groepen; ze vertegenwoordigen ook geestelijke omstandigheden. Gods Israël, ongeacht iemands etniciteit, is in de eerste plaats een geestelijke gemeenschap. Iedereen wordt uitgenodigd om deel uit te maken van deze gemeenschap. Niemand is buiten Gods bereik. In die zin is de oproep van Paulus om alle barrières te slechten niet zomaar een evangelienieuwtje.³⁹

Om over na te denken: Denk eens na over plaatsen waar je vandaag de dag mensen kunt vinden die schijnbaar buiten het bereik van de genade vallen. Wat zouden jij en je lokale gemeente kunnen doen om de onbereikbaren te bereiken?

Gods wil onderscheiden

Het onvermogen van Israël om de ware identiteit van de Gibeonieten te onderscheiden, herinnert ons aan het gevaar je te laten leiden door de schijn. De leiders van Israël proefden het oude brood met hun mond in plaats van ‘de mond van de Heer’ te vragen.⁴⁰ Israëls fout is ernstig, omdat het nalaten de Heer te raadplegen, zijn roeping om Gods wil aan de wereld te bemiddelen, ondermijnt.

Laat je groep onderstaande vragen overwegen:

1. Hoe kunnen we vandaag de dag voorkomen dat we in dezelfde valkuil stappen als de Israëlieten met de Gibeonieten?
2. Op welke manier herhaalde Israël Eva's falen voor de slang in de Hof van Eden?
3. Hoe onderscheiden we vandaag de dag Gods wil? Welke rol zou de Schrift hierin moeten spelen?
4. Probeer je de laatste keer te herinneren dat je besloot een bepaalde richting te volgen zonder Gods wil te raadplegen. Wat waren de gevolgen?

³⁸ Ellen White, Patriarchen en profeten, blz. 455

³⁹ Galaten 3:28

⁴⁰ Letterlijke vertaling van Jozua 9:14

Les 3: Gedenktekens van genade

18 oktober

Deel I: Overzicht

Kerntekst: Jozua 4:23-24

Lezen: Jozua 3; Numeri 14:44; Lucas 18:18-27; Jozua 4; Johannes 14:26; Hebreeën 4:8-11.

Met de terugkeer van de spionnen is Israël klaar om het Beloofde Land binnen te gaan. Er is nog steeds een onoverkomelijke barrière, althans vanuit menselijk perspectief: de Jordaan tijdens het hoogwaterseizoen. Maar niets kan de levende God van Israël tegenhouden. Opnieuw staat Hij op het punt zijn soevereiniteit te tonen als Heer van de hele aarde (en wateren). Sinds Israël Egypte verliet, is Gods macht om wonderen te verrichten nooit het probleem geweest; het is de paraatheid van zijn volk, die opnieuw op de proef zal worden gesteld wanneer zij geroepen worden om zichzelf te heiligen. Net als hun voorouders die naar de oevers van de Rode Zee liepen, pakken de Israëlieten hun spullen en verlaten ze voor de laatste keer het kamp, voordat ze uiteindelijk Kanaän binnengaan.

Meer dan vierhonderd jaar na de eerste belofte aan Abraham lopen ze opnieuw richting de rand van het onmogelijke. Vanaf hun oversteek door de Rode Zee tot aan de oversteek door de Jordaan heeft God zijn volk opgeroepen het onmogelijke onder ogen te zien om te bewijzen dat voor Hem niets onmogelijk is. De ark van het verbond gaat voor hen uit om te laten zien dat de tocht over het droge geen toeval of een door mensen bedacht plan is, maar een daad van God. De oversteek van de Jordaan markeert de geschiedenis als een unieke dag. De tocht is ook geografisch gemarkeerd met de twee groepen van twaalf stenen. De vraag is of deze gebeurtenis de herinnering van toekomstige generaties zal markeren of niet. Helaas zou de spirituele betekenis van deze stenen na verloop van tijd in de vergetelheid raken. Deze tragische vergetelheid leidde Israël niet alleen tot afgoderij, maar ook terug naar Egypte.

Deel II: Commentaar

Vloeibare theologie

Er bestaan verschillende parallellen tussen de doortocht door de Rode Zee en de Jordaan. Daaronder vallen drie belangrijke Hebreeuwse termen: (1) het Hebreeuwse werkwoord *pl'* ('wonder'), dat beide wonderbaarlijke doortochten aanduidt;⁴¹ (2) het woord *ned*, dat verwijst naar de ophoping van water als een 'hoop';⁴² en (3) het zeldzame woord *harabah*, dat 'droog land' betekent.⁴³ Bovendien trekt God zelf een parallel tussen Mozes en Jozua in Jozua 3:7, waarbij hij de twee episodes expliciet met elkaar verbindt. De psalmist ziet de twee gebeurtenissen als één geheel.⁴⁴

Maar wat is de theologische betekenis van de doortocht door de Jordaan? Deze week heeft de auteur ons al door de typologische betekenis van de gebeurtenis geleid in het licht van Jezus en de kerk. Zo kunnen we hier de theologische betekenis van de oversteek voor het oorspronkelijke publiek verkennen.

Als je vandaag de dag de Jordaan bezoekt, is het moeilijk je voor te stellen welke uitdaging de oversteek millennia geleden voor Israël betekende. Ten eerste heeft de irrigatie voor landbouwdoeleinden en menselijke consumptie langs de 360 kilometer lange rivierbedding de omvang

⁴¹ Exodus 15:11; Jozua 3:5

⁴² Exodus 15:8; Jozua 3:16

⁴³ Exodus 14:21; Jozua 3:17

⁴⁴ Bijvoorbeeld Psalm 114:1, 3, 5

en de stroomsnelheid aanzienlijk verminderd. Ten tweede geeft de viering van Pesach, direct na de oversteek, aan dat de oversteek van de Jordaan in de lente plaatsvond, toen de rivier in sommige gebieden wel anderhalve kilometer breed kon zijn, als gevolg van de smeltende sneeuw in de hooglanden. Deze gegevens betekenen dat het oversteken van dit grote wateroppervlak met sterke stromingen of zelfs puin geen minder wonder was dan de doortocht door de Rode Zee.

In de ogen van oude volkeren uit het Nabije Oosten, zoals de Kanaänieten, had de zee mythologische nuances. Het was de plek waar hun goden vandaan kwamen toen de krachten van chaos werden bedwongen door machtigere goden. Volgens de Kanaänitische mythe werd Baäl, de beschermgod van het land, de oppergod van de storm toen hij Yam (het Hebreeuwse woord voor ‘zee’), de god van de zee, versloeg. Zo ‘wonnen volkeren in het oude polytheïstische denken veldslagen op aarde, omdat hun beschermgoden veldslagen in de kosmos wonnen. Als Jahweh, de God van Israël, de macht van de riviergod in volle vloed zo gemakkelijk kon verslaan en aan zijn doeleinden kon onderwerpen, wat zou Hij dan met Baäl doen? Wat zou Jahwehs volk dan met Kanaän doen?’⁴⁵ Met deze historische achtergrond in gedachten drukt de oversteek van de Jordaan een drievoudige theologische dimensie uit die voor moderne lezers niet direct duidelijk is. Ten eerste benadrukt Gods status als ‘Heer van de hele aarde’⁴⁶ een essentieel verschil tussen de Kanaänitische godheden en de HEER. Zijn heerschappij is niet beperkt tot enig gebied. De hele aarde behoort Hem toe en valt onder zijn jurisdictie. Hij is de ware eigenaar en Heer van de wereld, en in die zin is Baäl, wat ook ‘eigenaar’ of ‘heer’ betekent, een bedrieger. Gods macht over het water dient als bewijs van zijn suprematie.

Ten tweede is God overwinnaar. Zowel in de Babylonische als in de Kanaänitische mythologie worden Mardoek en Baäl de belangrijkste goden wanneer ze machtige, waterige krachten verpletteren. Zowel in poëtische als in profetische passages wordt de HEER geprezen voor het overwinnen van kosmische vijanden, beschreven als een zeedraak of een slang, ook wel Rahab of Leviatan genoemd.⁴⁷ Wanneer de HEER de waterige krachten van de chaos overwint, is zijn overwinning oppermachtig. Het cruciale verschil tussen God en deze goden is echter dat Hij een levende God is,⁴⁸ die in de werkelijke tijd handelt. De HEER is geen god uit de mythologie; Hij is de God van de geschiedenis.

Ten slotte is de HEER een heilige God. De ark van het verbond komt minstens twintig keer voor in Jozua 3 en 4, wat de betekenis ervan in het verhaal benadrukt als een fysieke representatie van Hem die letterlijk voor hen uitgaat.⁴⁹ De glorie van God, die op de ark rustte in het allerheiligste van het heiligdom, was een zichtbare manifestatie van de Goddelijke aanwezigheid. Zo'n teken van zijn aanwezigheid was echter slechts één keer per jaar zichtbaar voor de hogepriester, en alleen onder beperkte rituele omstandigheden. Tijdens de oversteek van de Jordaan liepen de priesters met de ark ongeveer een kilometer voor het volk uit en bleef alleen tijdens de daadwerkelijke oversteek in het midden van de rivierbedding in hun zicht. In tegenstelling tot de afgoden van Kanaän, die naar het beeld van hun menselijke ‘makers’ waren geschapen, vormde God een nieuwe natie naar zijn gelijkenis, zoals verwoord in het gebod: ‘Wees heilig, want Ik ben heilig.’⁵⁰

Deze drie theologische aspecten – Gods heerschappij, overwinning en heiligheid – hadden de Israëlieten in gedachten moeten hebben toen ze het afgodische land Kanaän binnentrokken. De herinnering aan deze spectaculaire dag had moeten dienen als tegengif tegen afgoderij, een tegengif dat Israël helaas niet innam.

⁴⁵ Joseph Coleson, “Joshua,” in *Cornerstone Biblical Commentary: Joshua, Judges, Ruth* (Carol Stream, IL: Tyndale House Publishers, 2012), blz. 56

⁴⁶ Jozua 3:11, 13

⁴⁷ Vergelijk met Job 41:1; Psalm 74:14; Jesaja 30:7

⁴⁸ Jozua 3:10

⁴⁹ Jozua 3:11

⁵⁰ 1 Petrus 1:16; zie ook Leviticus 19:2

Het probleem van het (niet) herinneren

Het concept van herinnering in de Bijbel is dynamisch, omdat het meer omvat dan alleen het cognitieve proces van het herinneren van informatie. Dit concept wordt getoond wanneer God bij verschillende gelegenheden zijn volk ‘herinnert.’⁵¹ Wanneer God herinnert, handelt Hij gunstig jegens zijn volk. Gods oproep aan zijn volk om te herinneren is daarom ook een oproep aan hen om actie te ondernemen.

Herinnering moet in tijd en ruimte op verschillende manieren worden uitgevoerd, zoals het doorgeven van tradities van ouders op kinderen, het bouwen van monumenten zoals dat van Jozua 4, en, het allerbelangrijkst, door rituelen en vieringen tijdens de grote feesten in de religieuze kalender. Het is veelzeggend dat deze feesten een drievoudig karakter hadden. Ten eerste herdachten ze Gods daden in het huidige leven van Israël, tijdens de seizoenen van zaaien en oogsten. Ten tweede herdachten deze feesten Gods daden in het verleden, met name die met betrekking tot de Exodus en de verovering. En ten slotte wezen ze ook typologisch op Gods daden in de toekomst in het eschatologische tijdperk, ingeluid door Jezus. Zo omvat de bijbelse dynamiek van de herinnering niet alleen het verleden, maar stelt ons ook in staat om dankbaar in het heden te leven en hoopvol naar de toekomst te kijken.

Helaas gaf Israël geen gehoor aan de goddelijke raad om te herinneren. Het boek Rechters begint met een sombere noot over het geestelijk geheugenverlies van de generatie na Jozua's dood: zij waren niet vertrouwd ‘met de HEER en wat Hij voor Israël had gedaan.’⁵² Later stelt de verteller expliciet: ‘Ze verhieven Baäl-Berit tot god en vergaten de HEER, hun God, die hen had bevrijd van de hen omringende vijanden.’⁵³

Het resultaat was afvalligheid in de vorm van afgoderij, die bleef voortbestaan gedurende de geschiedenis van Israël, van Salomo tot Sedekia, de laatste Joodse koning vóór de ballingschap. Afgoderij is het natuurlijke gevolg van geestelijke vergeetachtigheid. Dit resultaat is overduidelijk in het verhaal van Gomer, die, als symbool van Israël, vergat dat het God was geweest, niet Baäl, die ‘haar graan, nieuwe wijn en olie had gegeven, en haar zilver en goud had vermenigvuldigd, dat zij voor Baäl hadden klaargemaakt.’⁵⁴ In die zin is afgoderij ondankbaarheid, gebaseerd op een catastrofale geestelijke amnesie. Israëls radicale vergeetachtigheid leidde tot een bijna volledig verlies van zijn identiteit vóór de Babylonische ballingschap, op een restant na. Velen die tijdens de ballingschap in het land achterbleven, kozen ervoor terug te keren naar Egypte. De geschiedenis van de koningen van Israël en Juda eindigt met de omgekeerde Exodus – met alle in leven gebleven mensen in Jeruzalem die naar Egypte terugkeerden.⁵⁵ Deze ballingschap is het afschuwelijke gevolg van geestelijke vergeetachtigheid.

Deel III: Toepassing

Evangelische mogelijkheden

In de oorspronkelijke context van het Oude Testament benadrukken de wonderen van de Rode Zee en de Jordaan Gods goddelijke macht om de krachten van het kwaad te overwinnen en zijn superioriteit over alle andere godheden. Deze publieke vertoningen waren niet alleen bedoeld als demonstraties van goddelijke kracht op zich, maar ook als evangelisatiemogelijkheden, zodat andere volken de waarheid over de God van Israël konden leren kennen.

⁵¹ Bijvoorbeeld Exodus 2:24

⁵² Rechters 2:10

⁵³ Rechters 8:33b-34

⁵⁴ Hosea 2:10

⁵⁵ Jeremia 43:7

Hoe kun je elke ervaring met God in je leven gebruiken als een kans om anderen de ware aard te laten zien van de God die je aanbidt?

Terugdenken aan het verleden

Een van de leukste momenten die we als gezin hebben, is het moment waarop we oude foto's doorbladeren. Deze foto's zijn bevroren momenten in de tijd, gevuld met emoties. Herdenken is in zekere zin het herbeleven van die herinneringen.

Beschouw je leven als een groot fotoalbum en probeer de momenten te identificeren waarop je Gods krachtige aanwezigheid in je eigen leven kunt zien.

In een preek getiteld 'When God Remembers' zei Hans K. LaRondelle dat het herinneren van 'het verleden betekent dat we onze hoop voor de toekomst vernieuwen'. In dezelfde geest, sprekend over hoe God de adventbeweging leidde, zegt Ellen White gedenkwaardig: 'We hebben niets te vrezen voor de toekomst, behalve als we de weg zullen vergeten waarop de Heer ons heeft geleid.'⁵⁶

Deel met je groep hoe de herinnering aan Gods daden in je leven je heeft bemoedigd in moeilijke tijden.

⁵⁶ Life Sketches, blz. 196

Les 4: Het conflict achter alle conflicten

25 oktober

Deel I: Overzicht

Kerntekst: Jozua 10:14

Lezen: Jozua 5:13-15; Jesaja 37:16; Openbaring 12:7-9; Deuteronomium 32:17; Exodus 14:13-14; Jozua 6:15-20.

Er bestaat geen twijfel over dat het boek Jozua ook een oorlogsboek is. Gods directe betrokkenheid bij de verovering van Kanaän heeft echter een drastische invloed op de aard van deze oorlog, die door sommigen een ‘heilige oorlog’ wordt genoemd. Voor degenen die door de angel van oorlog worden geraakt, kan de combinatie van ‘oorlog’ en ‘heilig’ echter bijzonder verontrustend zijn. Voor veel christenen is Gods karakterisering als een krijger die de Israëlieten niet alleen beveelt op te trekken tegen de Kanaänieten en andere volken, maar ook voor hen vecht, echter nog verontrustender. Deze week zullen we proberen dit gevoelige en beladen onderwerp aan te pakken.

Onze studie van dit onderwerp omvat een tweeledige benadering. Het eerste deel heeft betrekking op het wereldbeeld, dat de lens biedt waardoor we bijbelse gegevens interpreteren. Het tweede deel omvat een goede analyse van de bijbelse gegevens zelf, inclusief een goed begrip van de bijbelse taal, de literaire aspecten ervan en de historische context. De les van deze week richt zich op het eerste deel van deze benadering. Het grote conflict tussen goed en kwaad, dat begon met de opstand van Lucifer in de hemel, is een onmisbaar aspect van de juiste wereldvisie om met deze ingewikkelde kwestie om te gaan. Gods betrokkenheid bij Jozua's oorlogen kan alleen correct worden begrepen in het licht van zijn deelname aan dit bredere conflict. Het juiste begrip van dit grote conflict heeft invloed op alle bijbelse doctrines. Het is geen overdrijving te stellen dat het grote conflict de meest geschikte adventistische lens is om deze kwestie en de Schrift als geheel te interpreteren. Sterker nog, de Bijbel moedigt ons aan deze lens vanaf het allereerste begin te gebruiken.

Deel II: Commentaar

Het grote conflict als het theologische raamwerk van de Schrift en het adventisme

Een ontoereikende waardering van het grote verhaal van het kosmische conflict zal onvermijdelijk het vermogen van de bijbeluitlegger beperken om niet alleen het concept van Jozua's heilige oorlog te begrijpen, maar ook het grotere geheel van de Schrift. Een gebrekkige perceptie van dit wereldbeeld beïnvloedt bijna elke bijbelse leerstelling. Sterker nog, alleen ‘een begrip van het kosmische conflict verschaft de christen een wereldbeeld van de geschiedenis dat zowel rationeel als coherent is.’⁵⁷

De betekenis van dit wereldbeeld blijkt duidelijk uit hoe het grote conflict het geloofssysteem van de Adventkerk vormgeeft. Zoals we zullen zien, kunnen de 28 geloofspunten van de kerk worden onderverdeeld in zes doctrines. Hier geven we een korte samenvatting van hoe het wereldbeeld van het grote conflict deze geloofsovertuigingen beïnvloedt.

God

Wanneer God met het kwaad omgaat, richt Hij zich niet alleen op de menselijke situatie, maar werkt Hij er ook aan om zijn gerechtigheid te tonen aan de hele schepping in de werelden die niet door de zonde zijn aangeraakt.⁵⁸ Centraal in het grote conflict staat de ‘theodicee’. In een zelfopgelegde,

⁵⁷ Frank Holbrook, “The Great Controversy” in Handbook of Seventh-day Adventist Theology, ed. Raoul Dederen (Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000), blz. 995.

⁵⁸ 1 Korintiërs 4:9

tijdelijke beperking laat God het kwaad zich ontwikkelen tot een bepaald punt om zijn ware aard te tonen, zodat zijn schepping het in het ware licht kan zien. Op deze manier kunnen zij Gods liefde en gerechtigheid beseffen wanneer zij een bepaalde crisis binnen de grote strijd aanpakken. Elke lezing van de Schrift zonder deze perceptie zal uiteindelijk een vertekend beeld van Gods karakter opleveren, of het nu gaat om zijn vermogen of zijn bereidheid, een einde te maken aan het kwaad. Daarom moet de goddelijke aankondiging over de vernietiging van de Kanaänieten, 400 jaar vóór Jozua, tegen deze achtergrond worden gezien.⁵⁹ God liet het kwaad in het land zich ontwikkelen tot een bepaalde grens. In deze context geeft God het land niet alleen aan Israël, maar veroordeelt Hij de aanhoudende zonde van die volken door hen uit het land te verdrijven.⁶⁰

De mens

God schiep de mens naar zijn beeld en gelijkenis. Onsterfelijkheid was afhankelijk van hun loyaliteit, gebaseerd op hun vrije wil om zich te houden aan hun rol als mederegeerders van de Schepper.⁶¹ De opstand die in de hemel was begonnen, werd overgebracht naar de aarde toen het eerste paar ervoor koos zich met Satan te verbinden door ongehoorzaam te zijn aan een duidelijk en direct gebod van God.⁶² Als gevolg hiervan kwamen dood, verval en lijden de eens zo volmaakte omgeving van de wereld binnen. Vanaf dat moment werden mensen geboren met een neiging tot het kwaad,⁶³ wat, zonder Gods tussenkomst, de wereld in een staat van chaos zou brengen.⁶⁴ Vanwege Gods heilige en liefdevolle aard kan Hij niet onverschillig staan tegenover zonde en de menselijke neiging tot kwaad.⁶⁵ Daarom treedt Hij, als rechtvaardige Rechter, op om de destructieve spiraal van zonde te doorbreken.⁶⁶ De verovering van Kanaän en de vernietiging van degenen die besloten zich aan deze vicieuze cirkel vast te klampen, weerspiegelen het goddelijke verlangen om het kwaad uit te roeien.

Bevrijding

De opkomst van het kosmische conflict overviel God niet onvoorbereid. Er was al een reddingsplan opgesteld in de trinitarische eeuwige gemeenschap.⁶⁷ Centraal in dit plan stond de verzoenende dood van Jezus en zijn bediening in het hemelse heiligdom.⁶⁸ In Jezus heeft de mensheid een nieuwe kans en kan zij, door zijn kracht, de zonde overwinnen.⁶⁹ Aan het kruis betaalde Hij de prijs door in onze plaats te sterven; in zijn hemelse bediening stelt Hij zijn verdiensten beschikbaar aan alle mensen. In het licht van wat Jezus deed, is niemand buiten Gods vermogen om te herstellen, zelfs niet in het hart van Kanaän, zoals het verhaal van Rachab en de Gibeonieten onthult.

De Kerk

Door Jezus' offer aan het kruis en zijn daaropvolgende bediening in het hemelse heiligdom, ontstaat er een nieuwe schepping. Deze nieuwe gemeenschap van gelovigen wordt aangemoedigd zich onder leiding van de opgestane Heiland te verzamelen in de kerk (*ekklesia*), ook bekend als het lichaam van Christus.⁷⁰ De kerk heeft de missie om het eeuwige evangelie te verkondigen in de context van de gehele raad Gods en mensen uit alle volken tot haar gemeenschap te brengen.⁷¹ In de eschatologische

⁵⁹ Genesis 15:13-15

⁶⁰ Leviticus 18:24-25

⁶¹ Genesis 1:27; 2:15-17

⁶² Genesis 3

⁶³ Romeinen 3:23

⁶⁴ Romeinen 8:22

⁶⁵ Habakuk 1:13

⁶⁶ Openbaring 20:14

⁶⁷ 1 Petrus 1:20

⁶⁸ Hebreeënen 9:11-28

⁶⁹ Kolossenzen 2:13

⁷⁰ 1 Korintiërs 12:27

⁷¹ Openbaring 14:6; Handelingen 20:27; Matteüs 28:18-20

afronding van de grote strijd op aarde speelt de kerk een cruciale rol in Gods plan. Om deze reden is ze hevig aangevallen door Satan. God heeft echter altijd een getrouw overblijfsel bewaard dat uiteindelijk door de heilige Geest de kracht zal ontvangen de laatste uitnodiging van genade voor de mensheid te verkondigen. Zoals het militante Israël in het verleden overwon, zo zal de militante kerk, onder leiding van de nieuwe Jozua – Jezus – uiteindelijk triomferen.

Dagelijks leven

Het kosmische conflict is het verhaal dat ons leven vormgeeft en dat elk aspect beïnvloedt, zoals hoe we omgaan met financiën, met anderen en hoe we persoonlijke beslissingen nemen. Als leden van het lichaam van Christus worden we aangespoord Jezus na te volgen door een leven van trouw leerlingenschap, gekenmerkt door radicale overgave en gehoorzaamheid aan God.⁷² Hoewel redding niet wordt verdiend door gehoorzaamheid aan Gods wet, dient het afstemmen van onszelf op de morele principes van zijn wet als bewijs van onze nieuwe ervaring van redding in Christus. Gehoorzaamheid aan goddelijke geboden, vooral het in acht nemen van de zevende dag als sabbat, als een daad van aanbidding, zal in het middelpunt van de controverse staan tijdens de laatste momenten van deze kosmische oorlog op aarde.⁷³ Op dezelfde manier werden de Israëlieten in het Beloofde Land opgeroepen in heiligheid voor de Heer te leven en de positieve resultaten van gehoorzaamheid te ervaren als een natie van priesters.

Gebeurtenissen van de eindtijd

Ten slotte is de impact van het wereldbeeld van het grote conflict nog substantiëler op de leer van de gebeurtenissen in de laatste dagen. De eindtijd begint na het einde van de profetische periode van 2300 dagen en baant de weg voor het goddelijk oordeel in drie fasen.

De eerste fase, ook bekend als het oordeel vóór de Advent, begon op 22 oktober 1844, toen de restauratie/reiniging van het hemelse heiligdom begon.⁷⁴ Deze fase duurt voort tot de wederkomst van Jezus, die de tweede gerechtelijke fase inleidt, ook bekend als het bewijsgericht oordeel, waaraan de verlostten zullen deelnemen tijdens hun verblijf van 1000 jaar in de hemel.⁷⁵ Aan het einde van deze periode sluit het uitvoerende oordeel het kosmische conflict af met de vernietiging van Satan, zijn engelen en alle onboetvaardige zondaars.⁷⁶

Wat wordt er in elke fase verwacht? De theodicee. De theodicee is Gods zorg om zijn liefde en gerechtigheid te tonen door het kwaad uit het universum te bannen. In het oordeel vóór de komst van de Heer openbaart Hij zijn gerechtigheid en liefde aan de niet-gevallen werelden door zijn volk te redden en de kleine horen en zijn volgelingen te veroordelen. In het bewijskrachtige oordeel openbaart God hetzelfde aan de verlostten wanneer zij uit de hemelse geschriften vernemen waarom sommige mensen gered werden en anderen verloren gingen. Ten slotte, in het uitvoerende oordeel, aan het einde van het millennium, zullen zelfs Satan, de gevallen engelen en de verlorenen knielen in erkenning dat God rechtvaardig is.⁷⁷ Deze groep omvat al die Kanaänieten die, net als de andere verlorenen, weigerden Gods genade te aanvaarden.

Deel III: Toepassing

De huidige geestelijke strijd

⁷² Openbaring 14:12

⁷³ Openbaring 12-13

⁷⁴ Daniël 8:14

⁷⁵ Openbaring 20:4-6

⁷⁶ Matteüs 25:41; Openbaring 20:9, 14

⁷⁷ Romeinen 14:11

In veel situaties wordt de geestelijke aard van Israëls strijd duidelijk door Gods directe betrokkenheid. Denk goed na over de volgende gebeurtenissen en bedenk hoe ze christenen vandaag de dag kunnen leren over de aard van geestelijke oorlogvoering en de manieren waarop wij de overwinning kunnen behalen. Let op de interactie tussen menselijke en goddelijke krachten.

Rechters 7. Gideon overwint de Midjanieten met slechts 300 man, nadat hij 32.000 man heeft weggestuurd. Het resterende leger verslaat het grote leger van de Midjanieten door kruiken te breken en op trompetten te blazen.

2 Koningen 6:24–7:20. Terwijl de uitgehongerde inwoners binnen de stadsmuren van Samaria zich er totaal niet van bewust zijn dat de gebeurtenissen plotseling in hun voordeel zijn gekeerd, verkennen vier melaatsen het lege kamp van het enorme Aramese leger, dat zijn positie in allerijl heeft verlaten en in verwarring alles heeft achtergelaten.

Jesaja 36–38. Onder overweldigende druk vraagt koning Hizkia de Heer en de profeet Jesaja om hulp. Het 185.000 man sterke leger van Sanherib, de Assyrische koning, vormt de grootste bedreiging waarmee Jeruzalem ooit te maken heeft gehad. In deze existentiële crisis grijpt God op wonderbaarlijke wijze in om de hulpeloze stad te redden.

1. Vergelijk deze verslagen nu met de beschrijving van de laatste slag in de menselijke geschiedenis, waarover Johannes schrijft in Openbaring. Wat hebben ze gemeen?

2. Hoe versterken de gevechten van Israël het beste jouw geloof in de uitkomst van het kosmische conflict in Openbaring?

Lees Openbaring 20:7-15. In een laatste confrontatie brengt Satan een groot leger bijeen om zijn laatste aanval op God en de verlost in het Nieuwe Jeruzalem te lanceren.

Hoe wordt met deze laatste slag de oorlog achter alle oorlogen beëindigd?